

In de woestijn begon het volk zich opnieuw te beklagen. 'Had de HEER ons maar laten sterven in Egypte,' zeiden ze tegen Mozes en Aäron. 'Daar waren de vleespotten tenminste gevuld en hadden we volop brood te eten. U hebt ons alleen maar naar de woestijn gebracht om ons hier allemaal van honger te laten omkomen.' De HEER zei tegen Mozes: 'Ik zal voor jullie brood uit de hemel laten regenen. De mensen moeten er dan elke dag op uit gaan om net zo veel te verzamelen als ze voor die dag nodig hebben. Daarmee stel ik hen op de proef: ik wil zien of ze zich aan mijn voorschriften houden.

'Ik heb gehoord hoe de Israëlieten zich beklagen. Zeg tegen hen: "Wanneer de avond valt zullen jullie vlees eten, en morgenochtend brood in overvloed. Dan zullen jullie inzien dat ik, de HEER, jullie God ben."'

Diezelfde avond kwamen er grote zwermen kwartels aangevlogen, die in het kamp neerstreken, en de volgende morgen lag er overal rond het kamp dauw. Toen de dauw opgetrokken was, bleek de woestijn bedekt met een fijn, schilferachtig laagje, alsof er rijp op de aarde lag. 'Wat is dat?' vroegen de Israëlieten elkaar toen ze het zagen; ze begrepen niet wat het was. Mozes zei tegen hen: 'Dat is het brood dat de HEER u te eten geeft.'

Exodus 16, 2-4.12-15

De Israëlieten hebben het moeilijk. Ze waren weg geraakt uit de slavernij in Egypte, maar wat volgt is geen gemakkelijk leventje. Ze doen hun beklag bij Mozes. Dat hij hen had bevrijd, speelt geen rol meer. Nu hebben ze honger. Waren ze maar bij de vleespotten van Egypte gebleven. Zo gaat men het verleden idealiseren, vanuit de pijn om het heden. Heeft God hen dan in de steek gelaten?

Mozes blijft rustig, vanuit zijn verbondenheid met God. Hij gelooft dat God blijft helpen, wellicht niet langs de gekende wegen, maar op een manier waarop zij het verwachten. Geen vleespotten dus, maar kwartels en manna.

Kwartels zijn kleine vogels die vaak in grote groepen trekken. Veel vogels vallen neer van uitputting. Manna is geen brood. Druppels sap van bepaalde struiken stollen en vallen op de grond. Ze smaken zoet als honing en zijn zeer voedzaam.

Uiteraard is het een beeld. We weten niet hoeveel Israëlieten door de woestijn trokken, maar om 'een volk' van voedsel te voorzien, zijn er wel veel kwartels nodig en moet er elke dag heel veel manna geraapt worden. Het beeld maakt ons duidelijk dat er soms op een onverwachte manier hulp komt, als het leven moeilijk is. Het komt er op aan open te staan voor het onverwachte.

In de oudheid schreef men al wat onbekend was aan God toe. Zo geeft het verhaal de indruk dat God zelf kwartels laat vliegen en sterven en dat Hij ook het manna over de grond strooit. Dat magisch godsbeeld heeft plaats gemaakt voor een het beeld van God die leven geeft dat groter en sterker is dan alles wat het leven moeilijk maakt of breekt.

Dat leven heeft aspecten die wij, mensen, niet direct opmerken, zeker als we lijden aan het gemis van wat ons vertrouwd en dierbaar is. Alleen als we de 'vleespotten' kunnen loslaten, zijn we in staat om 'de kwartels en het manna' te ontdekken.

Het oude verhaal blijft zeer actueel. In de coronacrisis hebben veel mensen het moeilijk, als in een soms zware woestijntijd. Mensen worden geplaagd door heimwee naar wat vroeger mogelijk was. Ze missen 'het oude normaal'. Andere mensen hebben nieuwe mogelijkheden ontdekt, die het gemis draaglijker maken: waardering voor echte verbondenheid, nieuwe vormen van contact, nieuwe vaardigheden (o.a. via digitale wegen), de zaligheid van stilte en rust, nieuwe vormen van samen bidden en vieren, ...

Het leven houdt veel meer in dan wat wij kennen en gewoon zijn. De evangelies hebben dat doorgetrokken naar het geloof in de verrijzenis, dat we vieren in de eucharistie. *Waarachtig, ik verzeker u: wie gelooft, heeft eeuwig leven. Ik ben het brood dat leven geeft. Uw voorouders hebben in de woestijn manna gegeten en toch zijn zij gestorven. Maar dit is het brood dat uit de hemel is neergedaald; wie dit eet sterft niet. Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; wanneer iemand dit brood eet zal hij eeuwig leven.* (Johannes 6, 47-51)

Uiteraard zullen wij allemaal eens onze laatste adem uitblazen. Dan moeten we veel loslaten. Maar het leven zal doorgaan op een manier die we nu niet kunnen vermoeden. Dat is het wat Jezus ons wil zeggen.

God,
als het leven moeilijk is
voelen wij pas echt
hoe beperkt wij zijn.

Wij houden vast
aan wat we gewoon zijn
en wat ons dierbaar is,
onze 'vleespotten'.

Moge het vertrouwen groeien
dat het leven dat Gij ons geeft
veel meer is
dan wat wij kunnen kennen.

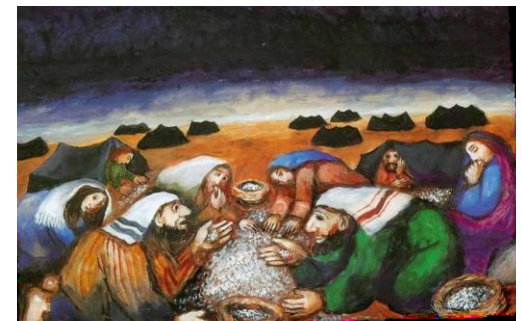
Open onze ogen
opdat wij doorheen alle gemis
telkens weer 'manna' vinden,
nieuw leven ontdekken.

Moge het levende brood
dat wij delen in de eucharistie
ons voedsel zijn
op weg naar het volle leven.

Amen.

Schilderij: Sieger Köder

In het Licht van Gods Woord

Manna